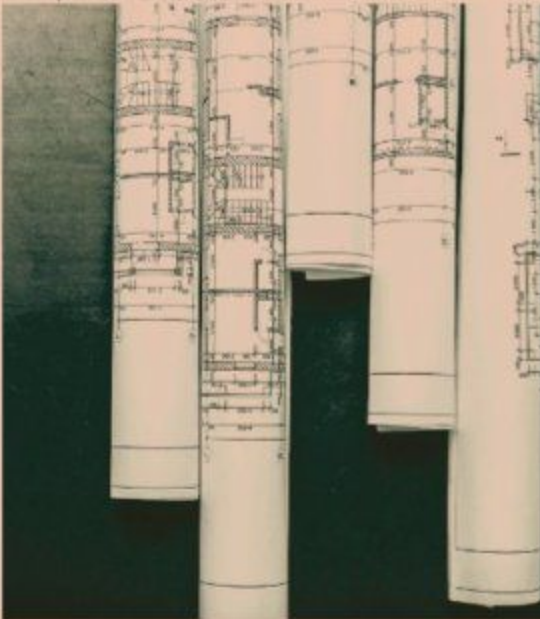


Shutterstock / 017



# הקרב בין האדריכלים למתכננים מגיע לבג"ץ

התאחדות האדריכלים פנתה לבג"ץ כדי שיקבע שרק לאדריכלים שהוסמכו לכך יש זכות להגיש תוכנית בניין עיר / גיא נרדי



תמי נבריאלי, יורד איגוד המתכננים. להבחין בין תכנון ערים לבין תוכנית עיצוב אדריכלי צילום: תמר מנסי



שירה תלמי, יורד הענדה המחוזית ירושלים. להחליטה במקרה הספציפי עשויות להיות משמעותיות רבות צילום: ליאור מרדך

**עמדת איגוד המתכננים: "נספח בינוי, שעניינו עיצוב אדריכלי, ראוי שייערך על ידי אדריכל. הכנה של תוכניות היא מלאכתם של מתכנני ערים, שהם בעלי הכשרה אקדמית בתחום זה"**

המתכננים סבור שנספח בינוי, שעניינו עיצוב אדריכלי, ראוי שייערך על ידי אדריכל. עם זאת, אין להתבלבל בין עיצוב אדריכלי לבין תכנון ערים ואזורים. הכנה וקידום של תוכניות לפי חוק התכנון והבנייה היא מלאכתם של מתכנני ערים ואזורים, אשר הם בעלי הכשרה אקדמית ייחודית בתחום זה.

"לאיגוד המתכננים אין ספק כי בית המשפט העליון ירע להבחין בין תוכנית בינוי ועיצוב ארכיטקטוני לבין תוכנית על פי חוק התכנון והבנייה. האיגוד מבצע צעד על ניסיון התאחדות האדריכלים להדיר את מתכנני הערים והאזורים מתחום עיסוקם ולהטיל חופי במינהל התכנון ובאגף המקצועי בו. האיגוד מבצע את אמונו המלא בכובדו מינהל התכנון, אשר עושים תפקידם במקצועיות ובישירות, להבטחת איכות התכנון הבריטי בישראל".

הליך המשפטי המדובר אמנם התחיל בתביעה ספציפית, אבל להחליטה בעניינו עשויות להיות משמעותיות רבות היקף. כיום, החוק אינו קובע מי נחשב מתכנן, אם בית המשפט העליון ייתן לאדריכלים להצטייף להליך, ואם יקבע שכל מתכנן יכול להגיש תוכנית, זה עשוי להוות משמעותית את העלויות ליזמים. מהורעת המחוזית לתכנון ובנייה ירושלים נטסה: "עמדת הוועדה המחוזית תובא בפני בית המשפט".



## מי מוסמך לאשר מה

**הנדסאי אדריכלות**  
יכול לתכנן ולחתום רק על "מבנה פשוט" כגודלתו בחוק. מבנה עד גובה 11.5 מ'

**אדריכל רשום**  
יכול לתכנן ולחתום רק על "מבנה פשוט" כגודלתו בחוק. מבנה עד גובה 11.5 מ'

**אדריכל רשוי**  
אדריכל רשוי מוסמך לחתום ולתכנן מבנה ללא מגבלת גובה או שיוגזר כלשהו ואף יכול גם לעסוק בתכנון עיר ולחתום על תוכניות עירוניות רחבות היקף

**אדריכל נוף**  
רשאי לחתום על בקשות לתכנון שהם בניין משרדים, מתקנים טכניים, שהשטח של כל אחד מהם אינו עולה על 50 מ"ר. מבנים שעיקר ייעודם לאחסנה או תניה, ששטח כל אחד מהם אינו עולה על 200 מ"ר. כרגילות להצלה קירות תומכים, מעבירי מים, מעברים להולכי רגל

**מתכנן**  
הרגולציה אינה מתייחסת למי יוגדר כ"מתכנן". לפי מינהל התכנון, מתכנן יכול להגיש תוכנית, אך לא להיות חתום על נספח אדריכלי

**עמדת התאחדות האדריכלים: רק אדריכל רשוי הוכשר בהכנת תוכניות, ולפיכך מורשה לעסוק בנושא. מדובר בשפה שיש ללמוד אותה, לעבור הכשרה מקצועית ולצבור ניסיון, כמו בכל שפה**

למשל שמי שלא יודע את השפה ההונגרית, לא יכול לכתוב את החוק ההונגרי ואפילו לא לתרגמו. ע"ד האדריכל ליאור רץ, בא כוחה של התאחדות האדריכלים, הוסיף: "הוועדה המחוזית ניסתה לגרום לכך שרק תוכניות שמוללות בינוי ועיצוב אדריכלי יונשו על ידי אדריכלים - אנתנו לא מקבלים את זה. החלטת בית המשפט פוגעת באדריכלים הרשומים. ההחלטה משנה את הוראות הדין ואת מה שנקבע בהלכת ברבי לפני 15 שנה. בית המשפט קבע שרק אדריכל רשוי, שעבר הכשרה בתכנון עירוני, יכול להגיש תוכנית בינוי עיר. לא רק תוכנית שיש בה נספח בינוי".

"המדינה, בצורה מתוחכמת, נטשה מנגיעים זרים לשנת ההלטה שמגינה על מקצוע האדריכלות, ולמעשה, מביאה למצב שבו כל אדם במדינת ישראל, כולל הנטבה, יכול להגיש תוכניות".

"המנגיעים הורים" שרץ מדבר עליהם קשורים לכך שמינהל התכנון, שלא אמוץ על ייחוד העיסוק בתחום, מצוי בניטר עניינים מובנה בכך שהוא מנוהל על ידי נציגים שלא קיבלו רישיון עיסוק באדריכלות ובתכנון ערים, ונטבע הדברים יש להם אינטרס לאפשר להם ולאחרים להכין תוכניות ולקבע את מעמדם כאנשי מקצוע אף שאין להם הכשרה המובה ברישיון כמו האדריכלים". איגוד המתכננים רואה מטבע הדברים את הדברים הפוך: "איגוד

התאחדות האדריכלים פנתה בשבוע שעבר לבג"ץ בבקשה להצטרפות הליך המתנהל בבית המשפט העליון (ע"פ 1645/20), בדרישה לקבוע בצורה חד משמעית כי רק לאדריכלים רשומים יש זכות להגיש תוכניות בניין עיר (תב"ע - מסמך בעל תוקף ודיק שנטסיר את השימוש בקרקע כלשהי).

ראשית הסיפור במתגורם ומתכנן הערים מחמד קיימרי, שהגיש לוועדה המחוזית ירושלים תוכנית מתאר מקומית שעליהן הוא היה חתום. הוועדה המחוזית סירבה לקבל את התוכנית שהגיש, וכתבה לו: "בתוכנית המוללת בינוי ועיצוב אדריכלי עליו להגיש נספח בינוי עירוני וחתום ע"ד אדריכל רשוי בלבד".

קיימרי פנה בעניין לבית המשפט המחוזי - שבינואר 2020 קיבל את עתירתו. הוועדה המחוזית הגישה ערעור לעליון, ולערעור זה הצטרפה התאחדות האדריכלים, שבראשה עומד האדריכל רם מרש. הוועדה המחוזית רוצה שמי שיגיש תוכנית יהיה אדריכל ולא מתכנן - ואילו התאחדות האדריכלים הולכת צעד אחד קדימה ועומדת על כך שמדובר יהיה באדריכל רשוי בלבד.

כתב הבקשה של התאחדות האדריכלים לבג"ץ מתאמץ לנסח את עליונות האדריכלים ככל הקשור לתחום התכנון: "רק אדריכל רשוי הוכשר בהכנת תוכניות המוכה בקבלת רישיון עיסוק, ולפיכך מורשה לעסוק בנושא. רק אדריכל רשוי יודע לארגן את המרחב הפיזי עוד לפני שהוא יקבע בפועל. רק אדריכל רשוי יכול לבטא במילים (אמטעות) התקנות לתוכנית) את המרחב הפיזי העתיד הרווי, ולהבין תרשיש לתוכנית שישקף את הציבים וכלל האינטרסים ויצמצם קונפליקטים. מדובר בשפה שיש ללמוד אותה, לעבור הכשרה מקצועית ולצבור ניסיון, כמו בכל שפה. הרי ברור



רמי מרש, יורד התאחדות האדריכלים. לארגן את המרחב הפיזי צילום: כדה לי